

Mme Georgette Ricordeau

Τέσσαρα τινὰ κυρίως απαιτοῦνται νὰ γνωρίζῃ ὁ καλλιτέχνης. Τὸ σχέδιον, τὸ χρῶμα ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν ἀξίαν τοῦ ἔργου, τὸ αἶσθημα ὅπερ παράγει τὴν ἐντύπωσιν, καὶ τὴν ἐκτέλεσιν, ἥτοι τὴν ἀπόδοσιν τοῦ αἰσθήματος. "Ὅσον ἀφορᾷ ἐμέ, πιστεύω νὰ ἔχω τὸ αἶσθημα, δηλαδὴ δλίγην ποιήσιν ἐν τῇ ψυχῇ, ἥμισ μὲ ὁδηγεῖ νὰ βλέπω ἢ νὰ συμπληρῶ ὅ τι βλέπω.

Corot

"Ὁ καλλωπισμὸς εἶναι ὥραϊος μόνον ὅταν ἀντανακλᾷ τὴν φύσιν καὶ ἀποδίδει τὸ ψυχικὸν πάθος.

Puvis de Chavannes

Καλλιτέχνης εἶναι ἐκεῖνος ὅστις βλέπει περισσότερον, ὑψηλότερον, καθαρότερον ἢ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι.

Préault

"Ὁραία τέχνη εἶναι ἐκείνη, ἥμισ ὑπὸ τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν ἀντικατοπτρίζει ἐξ' ἴσου τὰς μεγάλας ὁρμὰς τῆς ψυχῆς, τοῦ πνεύματος, τῆς καρδίας καὶ τῆς φαντασίας καὶ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς διαφορὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος πάσης ἐποχῆς. "Ἡ ὥραία τέχνη εἶναι ἡ γλῶσσα τοῦ Θεοῦ.

G. Moreau

Μελεῖταιτε τοὺς διδασκάλους, μὴ ἀπομιμῆσθε τίποτε.

Coignet.

ΜΙΣ ΔΟΥΓΚΑΝ

αρέσχεται τὸ πᾶν, ἀλλὰ καὶ ἐπαναζῇ. Εἰς τὴν πεζότητα ἡ ὁποία ἀφορήτως μᾶς περιβάλλει, ἦλθε ἐκ τοῦ Νέου κόσμου μία ἀκτίς ποιήσεως, μία ἐμπνευσμένη μύστις φέρουσα μύρον καὶ δάφνην ἐκ τοῦ Ἰλισσοῦ, ὃν δὲν ἐγνώριζε. Εἰς τὴν ξενομανίαν ἥτις μᾶς συνθλίβει, ἦλθε μία Ἑλληνὶς ἀρχαία νὰ μᾶς δείξῃ ὅτι πρέπει νὰ πιστεύωμεν εἰς τὰς νεκραναστάσεις καὶ ὅτι ὄχι μόνον τὸ ἀρχαῖον ἑλληνικὸν πνεῦμα, ἀλλὰ καὶ τὸ κομψὸν καὶ χαρίεν καὶ σφριγηλὸν ἀρχαῖον ἑλληνικὸν σῶμα ζῇ. "Ἡ μίς Δοῦγκαν, ἡ ὁποία ἀνεστάτωσε καὶ ἐγαλθάνισε τοὺς κοινωνικοὺς μας κύκλους, δὲν εἶνε ὄνειροπόλος τις ποιήτρια ψάλλουσα διθυράμβους ἢ καινοτόμος τυχοδιώκτις. Εἶνε ἡ ἐνσάρκωσις ἐνὸς ιδεώδους. Εἶναι θετική, ὑπὲρ τῆς ἀμέσου πραγματοποιήσεως τῶν ὥραϊων ὁνείρων ἐργαζομένη. Θέλει τὸ ὑπαρκτόν, καὶ ὄχι τὸ φανταστικόν. Νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν ἀρχαῖον ἑλλ. βίον, ὃν πάντες καὶ φιλόσοφοι, καὶ ἱατροί, καὶ καλλιτέχναι, καὶ ποιηταί, καὶ νομοθέται ἀνομολογοῦσιν ὡς τὴν ἀδμαντίνην ἐποχὴν τῆς ἀνθρωπότητος Ἀμ' ἔπος, ἀμ' ἔργον. Ἐνεδύθη τὰ πέδιλα, περιεβλήθη τὸν χιτῶνα, μετεσκεύασε τὴν κόμμωσιν καὶ ἦλθε προσθέσασα εἰς τὸ φυσικὸν κάλλος τοῦ σώματός της τὸ κάλλος τῆς κλασικῆς ἀμφιέσεως, εἰς τὴν γῆιν τοῦ μεγαλείου. τὴν πατρὶαν - αἱ ψυχαὶ δὲν ἔχουν ἐθνικότητα - εἰς τὴν γῆν, πρὸς τὴν ὁποίαν τὴν συνδέει ἔρως εὐσεβίς, λατρεία ἀμάχνητος. Ὁ Νέος κόσμος, ἀγνότερος τοῦ παλαιοῦ, μᾶς ἐπεφύλαττε καὶ τὴν ἡμερόεσσαν αὐτὴν ἐκκλησίαν, τὴν μελισταγῆ αὐτὴν ἀφύπνισιν. Ὁ νέος κόσμος, καίτοι τείνει νὰ δημιουργήσῃ τὸ Κράτος τοῦ Σιδήρου καὶ τῶν Ἑκατομμυρίων, ἔχει ἐν τούτοις τὸν ρωμαντισμὸν του, ὃν γνωρίζει νὰ συνδέῃ μὲ τὴν πραγματικότητα. Καὶ τόπος ἐνθα τὰ ἀρχαῖα δράματα παριστάνονται εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν μὲ ἀνέφικτον δι' ἡμᾶς μεγαλοπρέπειαν καὶ ἀκρίβειαν καὶ ἐγείρουν θύελλαν ἐνθουσιασμοῦ, ὅπου νεάνιδες, ὡς ἡ Frank Miller φιλοδοξοῦν νὰ λέγωνται ἑλληνίδες καὶ στένουν δι' ἐν φύλλον Ἀττικῆς γλωρίδος, ὡς ἡ δεσποινὶς Μπαρρους ἥτις ἐγένετο διαπρύσιος δημιοφθόρος τοῦ παραστάσεως τοῦ «Αἴαντος», δὲν ἴτο δυνατόν ἢ νὰ μᾶς χαρίσῃ καὶ τὴν Τερψιχόρην.

Ἡ μίς Δοῦγκαν ἤλθε νὰ μελετήσῃ τὰ λείψανα τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν, νὰ ἐμπνευσθῇ ὑπὸ τὸν γελοῦς οὐρανόν, νὰ κατοικήσῃ διὰ παντός, εἰ δυνατόν, ὑπὸ τὸν σιγῶντα Ἱερὸν βράχον.

« Ἡ ποίησις, ἡ μουσικὴ καὶ ἡ ὀρχηστικὴ-εἴπε-ἐχωρίσθησαν, πλανῶνται ὀρφανὰ. Θέλω νὰ ἀνεύρω καὶ νὰ ἀναστήσω τὸν ρυθμὸν τοῦ χοροῦ. Τὸν ἀνεξήτων φιλοδόξως, ἀλλὰ δὲν ἠλπιζα. Ἐνόμισα ὅτι ἥτο μυστικὸν τεθαμμένον. Ἦδη νομίζω ὅτι ἀνεύρον τὸ νῆμα. Ἀλλ' εὐρίσκουμαι ἀκόμη εἰς τὸν πυρετὸν τῆς μελέτης. Ἡ πρώτη μου ἀπόπειρα θὰ εἶναι νὰ χορεύσω τὸν χορὸν τῶν Ἰκετιδῶν τοῦ Αἰσχύλου. Αὐτὸς ὁ ρυθμὸς τῶν λέξεων μὲ ὁδηγεῖ εἰς τὴν εὐρεσιν τοῦ χοροῦ. Θέλω νὰ συλλάβω τὰς οἰονεῖ μοιραίας κινήσεις τῶν ἀρχαίων ὀρχηστριδῶν... Νομίζω ὅτι ἐδῶ εἰς τὰς Ἀθήνας τὸ σῶμα μου λαμβάνει πτερὰ, καὶ τι μυστηριώδες ἀψυπνίζεται ἐντός μου. Ὁ καλλιτέχνης ὅστις θὰ ἠδύνάτο νὰ ἐπιστρέψῃ σήμερον εἰς τὸ ἀρχαῖον ἰδανικόν, εἶναι εὐτυχής »

Αἱ ὀλίγαι αὐταὶ λέξεις συνωφίζουσιν ἐν πρό-γραμμά ἐργασίας ἀληθῶς ἀξιοθαύμαστον. Κτίζει ἥδη ἡ μίς Δοῦγκαν σπουδαστήριον ὀπισθεν τοῦ Σταδίου, ἐπὶ λόφου ὅθεν εἶναι ὁρατὴ ὁλόκληρος σχεδὸν ἡ Ἀττικὴ. Θὰ βλέπῃ ἀνέτως τὸν μαρμαίροντα Σαρωνικόν, τὴν Ἀκρόπολιν, τὸ Ὀλυμπεῖον, τὸ Θησεῖον, ὅ,τι πολῦτιμον ἔχει ἡ πρωτεύουσα. Ἐκεῖ μονάζουσα θὰ ἀναπαριστᾷ τὸν ἀρχαῖον βίον καὶ θὰ νομίζῃ ὅτι βλέπει ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν χοροὺς ἐν ὑπαίθρῳ μὲ χιλιάδας θεατῶν πέριξ, ὁρτὰς καὶ ἐστιάσεις, ἀγάλματα καὶ κανηφόρους, ἐν πανόραμα τὸ ὁποῖον λαχταροῦ ἡ γῆ τῶν Ἀθηνῶν, ἡ γῆ τῶν Ὀλυμπίων, τῶν Ἡμιθέων, τῶν Ἡρώων, τῶν Καλλιτεχνῶν.

Πρὸ τριετίας εἶχε γείνῃ παρ' ἡμῖν ἐκ μέρους κυριῶν τινῶν ἀπόπειρα ἐπαναφορᾶς τοῦ ἀρχαίου ἐνδύματος. Ἡ σάτυρα, ὅπως συνήθος εἰς τὸν εὐλογημένον αὐτόν, τὸν περιοῦσιον λαὸν τῆς Ἀνατολῆς, ἐπαιξε τὸν ρόλον τῆς, μὲ τὰ καλαμπούρια διὰ τὰς Τανα γραίας. Ἀλλ' ἥδη, — ἐπειδὴ ἴσως ἔρχεται ἔξωθεν ἡ ἀναγέννησις — τὰ στόματα ἐκλείσθησον εἰς τὰ μειδιάματα καὶ ἡ νοίχθησαν εἰς θαυμασμόν. Εὐτύχημα καὶ αὐτό, Ὁ θαυμασμὸς μᾶς ἐπιβάλλεται, οἰοσθῆποτε καὶ ἂν τὸν ὁδηγῇ. Ἡ μίς Δοῦγκαν φέρεται ἐν δαιμόνιον ἐντός τῆς. Καὶ τὸ δαιμόνιον αὐτὸ δὲν εἶνε καινόν· μᾶς ἀνήκει, εἶνε Ἑλληνικόν.

Ἡ μίς Ἰσιδώρα Δοῦγκαν ἐν Καλλιφορνίᾳ ἐνεπνεύσθη τοὺς Ἑλλ. χοροὺς, εἰς τὰ ἐν Εὐρώπῃ μουσεῖα τοὺς ἐμελέτησε. Συνέθεσε καὶ χορεύει — ἥδη ἐν Ἀθῆναις θὰ τοὺς τελειοποιήσῃ — τοὺς ἐξῆς χοροὺς :

α') Ὁ Πᾶν καὶ ἡ Ἥχώ, συντεθεῖς ἐπὶ τοῦ εἰδυλλίου τοῦ ποιητοῦ Μόσχου. Χορὸς βουκολικός.

β') Θρήνος τῶν νυμφῶν παρὰ τὸν τάφον τῆς Εὐρυδίκης, συνοδευόμενος μὲ μουσικὴν τοῦ Γλοῦκ, Χορὸς πένθιμος.

γ') Χορὸς τῶν μακαρίων ψυχῶν εἰς τὰ Ἥλύσεια πεδιά· εἰδυλλιον μὲ μουσικὴν τοῦ Γλοῦκ.

δ') Ἡ κόρη καὶ ὁ θάνατος, χορὸς τραγικὸς ἀνεμ. μουσικῆς.

ε') Χορὸς τῆς Ἀλκίσιτιδος, πένθιμος ἀνεμ. μουσικῆς.

ς') Ὁ θάνατος τῆς Ἀθήνης, χορὸς βουκολικός.

Ἀλλὰ τὸν θησαυρὸν αὐτὸν δὲν κρατεῖ δι' ἑαυτήν. Θέλει νὰ τὸν μεταδώσῃ εἰς οἷόν τε πλειότερας ἐλληνίδας. Ζητεῖ νὰ ἰδρῶσῃ σχολήν, ἐν ἣ νὰ διδάσκῃ τοὺς ἀρχαίους Ἑλλ. χοροὺς καὶ διόλου παραδόξον τὸ μ. π. ο. σ. τ. ο. ν. καὶ τὸ pas d'Espagne νὰ διαδεχθῶν αἱ ὀρχήσεις τῶν Νηρηίδων καὶ τῶν Δρυάδων.

ΦΥΛΑΚΑΣ!

Οἱ Βάνδαλοι δὲν λείπουν ποτὲ ἀπὸ καμμίαν χώραν. Βάνδαλοι εἴτε ἐκ κακοῦργου ἐνστικτοῦ, εἴτε ἐκ παχυλῆς ἀμαθείας. Ἡ Ἑλλάς, ἡ τόσῳ εὐνοηθεῖσα ὑπὸ τῆς τέχνης, ἔχει καὶ αὐτὴ τοὺς καταστροφεῖς τῆς. Ἀπὸ διάφορα κέντρα ἀρχαιολογικὰ ὑψοῦται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν φωνὴ κινδύνου. Αἱ ἀρχαιοτῆτες δὲν φυλάσσονται ἐπαρκῶς. Ἡ Πολιτεία δὲν ἐκρίνεν ἐπ' ἀνάγκης νὰ ἀποσπᾷ ἐκ τῶν 20,000 στρατιωτῶν τῆς ἐν ἀπόσπασμα κάπως σεβαστὸν τὴν πληθύν, ἵνα φυλάσῃ καὶ προστατεύῃ ἀπὸ πάσης ἐπιδρομῆς καὶ ρυπάνσεως τὰ μάρμαρα, εἰς ᾧ συγκεντροῦνται τὸ μεγαλειότερον μέρος τῆς Ἑλλ. δόξης. Εἰς τοὺς Δελφοὺς οἱ κάτοικοι ἀντιστοιχοῦν διὰ τὴν ἀφροντισίαν αὐτήν, εἰς κάποιον ἄλλο μέρος ἐθραύσθη μία ἐπιγραφὴ. Θὰ ἥτο εὐχὴς ἔργον ἂν ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία κατήτιζε τῇ Κυβερνητικῇ συνδρομῇ, εἰδικὸν σῶμα ἀρχαιοφυλάκων, μὲ κάποια προσόντα στοιχειώδους μαθήσεως καὶ προσοικίως, μὲ κάποιαν θητεῖαν, ἀπὸ προὔπηρετῆσαντας εὐδοκίμως ἐπιστάτας ἢ ἀστυφύλακας ἢ χωροφύλακας, ἵνα καὶ αἱ ἀρχαιοτῆτες νὰ ἀσφαλιζώνται καὶ οἱ ξένοι νὰ εὐρίσκωσιν ἕνα ὁδηγόν, καὶ ἐν ἀνάγκῃ προστάτην, εὐπρεπῆ καὶ φιλότιμον.

ΔΑΦΝΙΣ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Ὁ ἐν Ῥώμῃ διαμένων Ἑλλῆν ζωγράφος ἐκ Πατρῶν Δημήτριος Στελλακῆτος ἔτυχε βραβείου εἰς προκυρθέντα αὐτόθι διαγωνισμόν.

— Πρὸ μηνῶν εἶχε κλαπῇ ἐκ τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ μονῆς τῆς Πορταρτίσσης ὑπὸ μοναχοῦ πολῦτιμος εἰκὼν τῆς Θεοτόκου, 490—500 ἐτῶν. Συνελήφθη ὁ μοναχὸς ἐν Κ)πόλει καὶ ἡ εἰκὼν ἐπεστράφη εἰς τὴν μονήν.

— Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἑλληνο-ρωμαϊκοῦ Μουσείου Ἰωσήφ Μπόττ, ἐν ἡλικίᾳ 50 ἐτῶν.

— Διορίσθη διευθυντὴς τῶν Καλῶν Τεχνῶν ἐν Παρισίοις ὁ σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας Μαρὰλ, ἀντὶ τοῦ Ρουζὼν ἐκλεγέντος ἰσοδίου γραμμ. τέως τῆς Ἀδημίας τῶν Καλῶν Τεχνῶν, εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀποθανόντος Λαζρουμέ.